

פ"מ 33.0207 – השירותים המשותף

הגדרות

1. בפקודה זו:

- א. **בקשה לאישור** – בקשה שהוגשה בכתב ומראש, לקבל אישור לפי נספח א' או נספח ב' לפקודה זו.
- ב. **גורמי הרפואה** – רופא, חובש, פרמדיק, אח.
- ג. **הגורם המוסמך**, אחד מאלה:
 - (1) רמ"ח כוח האדם (משא"ן) – בזרוע היס, בזרוע האוויר, בזרוע היבשה ובאגף המודיעין;
 - (2) רמ"ח כוח האדם (משא"ן) – באגפי המטה הכללי;
 - (3) רמ"ח משא"ן בסמכויות – ביחידות יבד"ק, מפצ"ר, מפא"ת, רב"ק, היועכ"ל ובמכללות – מפקד היחידה או מי מטעמו שדרגתו סא"ל ומעלה.
- ד. **הכשרה** – תהליך הקניית ידע ומיומנות במסגרת צבאית או בתהליך גיבוש או מיון קדם-צבאי, הכולל פעילות גופנית (פיזית); כגון מסע, תרגיל בשטח וניווט, פעילות העשויה להביא למגע גופני או לייחוד בין החניכים או בינם לבין המדריכים והמפקדים, או פעילות בלבוש חשוף.
- ה. **הכשרה מעורבת** – הכשרה שמשותפים בה בני שני המינים, ובה בני המין שבמיעוט מעטים מכדי שתוקם בה מסגרת מגדרית.
- ו. **הכשרה משותפת** – הכשרה שמשותפים בה בני שני המינים, ויש די בבני המין שבמיעוט כדי שתוקם בה מסגרת מגדרית.
- ז. **חייל** – לרבות מלש"ב (מועמד לשירות הביטחון), המשתתף בהכשרה שהיא תהליך גיבוש או מיון קדם-צבאי.
- ח. **יחידה לוחמת מעורבת** – יחידה ביעוד קדמי כהגדרתה בהק"א 32-04-01 "סיווג יחידות לפי ייעוד ושיבוץ כוח האדם בהן", שמשרתים בה חיילים וחיילות בתפקידי לחימה.
- ט. **יחידת מגורים** – מקום המיועד למגורי חיילים או חיילות, או לשתי האוכלוסיות, אם בתוך בסיס צבאי ואם מחוצה לו.
- י. **ייחוד** – הימצאות גבר ואישה ביחידות, במקום מבודד, לרבות בעת שמירה, ניווט או נסיעה ברכב.
- יא. **לבוש חשוף** – לבוש שאינו על פי כללי ההופעה והלבוש המוגדרים בפ"מ 33.0501 – "מדים – סוגים, חלקים והוראות לבוש", הק"א 33-05-01 – "כללי ההופעה והלבוש" והק"א 33-05-07 – "לבוש – בגדים אזרחיים".

[ג.ש.1] עם הערות: סדר ההגדרות שונה בהתאם לסדר ה-א-ב'

בלמ"ס

33.0207
פקודות מסכ"ל
הפקודה עודכנה בספטמבר 2016

יב. **מגורים נפרדים** – מגורים נפרדים לחיילים ולחיילות, שמהם אי אפשר להשקיף אל תוך מבנה בני המין האחר, כמפורט להלן:

- (1) מגורים במבנה – מגורים בשני מבנים נפרדים או במבנה משותף, המפוצל לאגפים נפרדים או לקומות נפרדות באמצעות שתי כניסות נפרדות; או מגורים במבנה ללא כניסות נפרדות, ושכמכזו גרם מדרגות המפצל את המבנה לשני אגפים נפרדים או לשתי קומות נפרדות – ופתחיהם סגורים בקיר ודלת.
- (2) מגורים במאהל – אוהלים בשני מתחמים נפרדים, המרוחקים זה מזה 50 מטרים לפחות, בכפוף לאילוצי התשתיות והאבטחה, ומתוחמים כל אחד בגדר המכוסה באמצעי הפרדה אטום שגובהו שני מטרים לפחות.
- (3) במשימת אבטחה, שמירה או כוננות – חדרים נפרדים במגורי השומרים, במגורי כיתת הכוננות ובחמ"ל – או אוהלים נפרדים כמפורט בסעיף המשנה הקודם (יג.2).
- (4) בחדרי אשפוז במרפאת היחידה – חדרים נפרדים.

יג. **מסגרת** – פלוגה, לרבות סוללה, מחלקה או צוות.

יד. **מסגרת מגדרית** – מסגרת ובה בני מין אחד (מפקדים וחיילים).

טו. **רע"ן הפרט** –

- (1) רע"ן הפרט בפיקוד או בזרוע;
- (2) אם אין ביחידה רע"ן פרט –
(א) מפקדו של רמ"ד הפרט, בדרגת סא"ל;
(ב) ביחידות שאין בהן רמ"ד פרט – קצין שדרגתו סא"ל ומעלה; קצין זה ימונה לאחראי לתחום הפרט מטעם מפקד היחידה או מטעם מפקד היחידה הממונה, שדרגתו אל"ם.

2. **פקודה זו חלה על חיילים וחיילות כאחד אלא אם כן צוין מפורשות אחרת.** לדוגמה, "חייל או קצין" משמעו גם "חיילת או קצינה".

כללי

3. מדיניות השירות המשותף נועדה למלא את ייעודו המבצעי של צה"ל ולשמור על לכידות המסגרת הצבאית. ~~והיא~~ **מדיניות השירות המשותף** מושתתת על היותו של צה"ל צבאה של מדינה יהודית ודמוקרטית. – ועל תפיסת צבא העם, דלפיה משרתים בצה"ל חיילים בני כל המינים, הדתות והעדויות ותרומתם של כולם, גברים כנשים, חיונית להצלחתו של הצבא במילוי משימותיו. המדיניות קמה מתוך תפיסה ממלכתית, שוויונית וסובלנית, המעוגנת בקרכי קבוד האדם וב"רוח צה"ל".

4. המפקדים יישמו את מדיניות השירות המשותף בהתאם לכללי פקודה זו ולהנחיות שייקבעו מכוחה, תוך שמירה על כבודם ואמונתם של כלל החיילים, והכל במטרה לממש את ייעוד צה"ל. ~~ככל האפשר, לא בדרך של הפרדה בין חיילים לחיילות או בין אוכלוסיות שונות של חיילים, אלא אם הוגדר הדבר בפקודה זו או בהנחיות שנגזרו ממנה~~

[ג.2] **עם הערות:** סעיף 7 הוקדם לפרק ההגדרות. אין שינוי בנוסח הסעיף.

בלמ"ט

33.0207
פקודות מסכ"ל
הפקודה עודכנה בספטמבר 2016

5. כל סמכות תממן בעצמה את השינויים הנדרשים כדי לעמוד בהוראות פקודה זו.
6. חיילי צה"ל ימלאו את הפקודה ואת ההנחיות, ישמרו על כבודם של חיילים אחרים ולא יפגעו בךגשותיהם.
7. הכללים הנגזרים מהעקרונות המנחים המפורטים לעיל יפורטו בפקודה זו ובהנחיות שנגזרו ממנה יש להקפיד על יישום הפקודה כלשונה, ללא החמרות או הקלות. מקום בו מתעוררת שאלה לגבי יישום הפקודה, יש להפנותה לוועדת השירותים המשותף.
8. במסלולי השירות המיועדים לחיילים חרדים תחול מדיניות צה"ל בעניין שילוב חרדים, כפי שתיקבע על ידי אכ"א/אחתומכ"א. המדיניות תיקבע ברוח פקודה זו ולפי השינויים הדרושים מכורח הנסיבות.

ועדת השירותים המשותף

9. אחת לחציון, לפחות, תתכנס ועדת השירותים המשותף בראשות **במ"ט תומכ"א** **רמ"ט אכ"א** ותבחן אם הנחיות השירותים המשותף עולות בקנה אחד עם המציאות המתהווה (להלן: "ועדת השירותים המשותף").
10. חברי הוועדה יהיו אלו (או נציג מטעמם שדרגתו סא"ל לפחות): היוה"ל"ס, הקח"ר, הרבצ"ר, ראש מנהל האוכלוסיות, הקשל"ר, ראש ממדיה, מפקד מהמערך הלוחם שדרגתו אל"ם ומעלה, רע"ן המשותף והמשמעת במחלקת הפרט באכ"א וקצין פניות הציבור.
11. הוועדה תקבל ייעוץ משפטי מנציג מפצ"ריעח"ק (ייעוץ נחקיקה).

מילוי משימות משותף

12. פעילות חיילי צה"ל תעמוד בקווי מדיניות השירותים המשותף כאמור בסעיף 2 3. חייל שאוּרַח חייו דתי זכאי לבקש להימנע מפעילות משותפת עם בן המין השני – לרבות תורנות שמירה, ניווט ונסיעה ברכב. אם יש חשש סביר למגע גופני, לייחוד או לפעילות בלבד חשוף נדרש המפקד להיענות לדרישה זו.

יחידות לוחמות מעורבות

13. מסלול השירות וההכשרה ללוחמים וללוחמות:
בכל יחידה לוחמת מעורבת יתוכנן מסלול ההכשרה והשירות באופן שתינתן לחייל שיבקש זאת – בשל אוּרַח חייו הדתי – לשרת במסגרת מגדרית, ברמת הפלוגה, החל בגיוסו לשירות החובה וכלה בשחרורו ממנו, וכן בשירות המילואים. חריגה מהוראה זו בשל צרכי הצבא מחייבת אישור של ר' אכ"א אם יקבל תחילה המלצה ממפקד הזרוע.
14. שיבוץ חיילים ליחידה לוחמת מעורבת:
א. בטרם ישובץ ליחידה לוחמת מעורבת, יישאל כל חייל האם יש מניעה מצידו, מפאת אורח חייו הדתי, לשרת במסגרת המעורבת הקיימת ביחידה.
ב. חייל שענה בחיוב על השאלה האמורה בסעיף משנה א' לעיל, ישובץ במסגרת המגדרית ביחידה זו או במסגרת מגדרית ביחידה אחרת.

קצינים ונגדים ביחידות לוחמות מעורבות

15. **ח"ף האמור בסעיף 12 או בכל סעיף אחר בפקודה, ואף על פי שקצין או נגד (ביחידות לוחמות ושאינן לוחמות) רשאי לבקש להימנע מפעילויות עם בני המין השני שיש בהן חשש למגע גופני, לייחוד או לפעילות בלבוש חשוף – לא תינתן לו בהכרח האפשרות לשרת במסגרת מגדרית.** שובץ קצין או נגד, שאורח חייו דתי, ביחידה לוחמת מעורבת וביקש כי הדבר ייבחן בשנית, יובא הדבר סרס תחילת תפקידו **הצבתו ביחידה** להחלסת ר' אכ"א, בהתבסס על **המלצת עמות הרבצ"ר**, וזאת מתוך התחשבות ברגשותיו **באמונתו של הקצין או הנגד.**

הכשרות משותפות או מעורבות

16. בסרס ישובץ להכשרה יישאל כל חייל, מוקדם ככל האפשר, האם יש מניעה מצידו מפאת אורח חייו הדתי להשתלב עם בן המין השני במסגרת שאינה מגדרית, או להיות נוכח בהדרכות שמעביר בן המין השני ויש בהן חשש למגע גופני, לייחוד או ללבוש חשוף.
17. חייל שאורח חייו דתי זכאי להכשרה במסגרת מגדרית ולהדרכה ממדריך בן מינו בהדרכות שיש בהן חשש למגע גופני, לייחוד או ללבוש חשוף.
18. על אף האמור בסעיף 17, בהכשרה שאין בה חשש למגע גופני, לייחוד או ללבוש חשוף – מותר לשבץ כל חייל במסגרת שאינה מגדרית.
19. אם בהכשרה כרוכים מגע גופני, ייחוד או פעילות בלבוש חשוף, באחריות המפקדים לשבץ חייל בעל אורח חיים דתי במסגרת מגדרית. אם אי אפשר להבטיח שיבוצ במסגרת מגדרית, יימנע חייל שאורח חייו דתי מן הפעילות. אם אי אפשר להימנע ממנה, לא ישובץ להכשרה זו חייל הזקוק למסגרת מגדרית.

גודל המסגרת המגדרית בהכשרה משותפת

20. גודל המסגרת המגדרית ייקבע על פי תנאי בסיס ההכשרה ועל פי גודל מסגרת ההכשרה. ככלל, המסגרת תהיה ברמת הפלוגה, ובתנאי שאין הדבר יוצר שתי מסגרות בלבד – אחת לחיילות ואחת לחיילים.
21. ר' אכ"א יאשר פתיחה של מסגרת מגדרית הקטנה מרמת פלוגה, מטעמים שאינם קשורים לתנאי בסיס ההכשרה ולגודל ההכשרות, לאחר שקיבל המלצה ממפקד הזרוע.

סירונות

22. בבסיס סירונות ובסירונות בסמכות, תוגדר מסגרת מגדרית לחיילים ולחיילות ברמת הפלוגה. אם הדבר אינו אפשרי בשל מיעוט מספרי, תוגדר מסגרת ברמת המחלקה. חריג מהנחיה זו יאשר ר' אכ"א לאחר שקיבל המלצה ממפקד הזרוע.

השתתפות בפעילויות

23. חיילים ישתתפו בכל הפעילויות ביחידתם.
24. חיילים ינכחו באירועים צבאיים, הן באירועים רשמיים והן באירועי הווי.
25. באירועים צבאיים חיילים וחילות לא יופרדו הפרדה שלא בשל השתייכותם למסגרת מגדרית.
26. באירועים הממלכתיים והרשמיים האלה ישתתפו כל החיילים – ולא יותר להם להיעדר בשל אורך חייהם:
- א. טקס יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה;
 - ב. טקס יום הזיכרון לשואה ולגבורה;
 - ג. טקס יום הזיכרון ליצחק רבין ז"ל;
 - ד. טקסי התייחדות קיליים או חטיבתיים;
 - ה. אירועים במעמד אישיות ממלכתית, לרבות הרמטכ"ל;
 - ו. אירועים אחרים שיקבע ראש אכ"א באישור הרמטכ"ל.
27. חיילים זכאים לבקש להשתחרר מפעילויות נופש או הווי, אם קיים חשש כי השתתפותם בפעילות תפגע באמונתם, בערכיהם או באורח חייהם הדתי. ביקש חייל להשתחרר מפעילות כזאת, ישחררו מפקדו.
28. בפעילות שאינה אירוע ממלכתי או רשמי כמפורט בסעיף 26, תהיה ההשתתפות מלאה, אך בידי המפקדים להתיר לחיילים להשתחרר מן הפעילות או מחלקה, אם יש חשש שהשתתפותם בפעילות תפגע באמונתם, בערכיהם או באורח חייהם הדתי. על החייל להגיש את בקשתו לשחרור מהפעילות זמן סביר מראש; מפקדו יבחן אותה באישור מפקד היחידה, שדרגתו סא"ל ומעלה. על המפקדים לבחון את הבקשה בשאיפה לממש את מדיניות השירות המשותף, עליהם להפעיל את שיקול דעתם על בסיס היכרותם עם פקודיהם ועם הפעילות שממנה ביקשו להשתחרר, מקרה מקרה לגופו ולפי הנסיבות.
29. לחיילים ששוחררו מפעילות הווי או נופש, תוצע פעילות חלופית, לרבות פעילות חלופית עצמאית. כך או אחרת לא יוטלו על חיילים אלה משימות שמירה או תורנויות אחרות תחת הפעילות ששוחררו ממנה.

מגורים, שירותים ומקלחות

30. חיילים וחילות יגורו במגורים נפרדים.
31. המקלחות במגורים הנפרדים ומחוצה להם יופרדו לפי המינים, ויותקנו בהן דלתות או וילונות לכל תא רחצה (הן לחיילים והן לחילות).
32. מתקני השירותים או תאיהם יופרדו גם הם בין המינים.
33. אם נדרש שימוש משותף במקלחות או בשירותים –
- א. הגורם המוסמך רמ"ט אכ"א רשאי, לאחר קבלת המלצת רח"ט הלוגיסטיקה, לאשר חריגה מסעיפים 31–32 לתקופה קצובה, שלא תעלה על שנה אחת. הבקשה תוגש כמפורט בנספח א'.

- ב. האישור החרגי יותנה באמצעי נעילה תקינים לנעילת המתקן מבפנים ובהתקנת שלט ועליו כתובת בנוסח כזה: "השירותים והמקלחת משותפים לגברים ולנשים – נעלו אותם בזמן השימוש".
- ג. האישור החרגי למקלחות יותנה בקביעת שעות שימוש נפרדות לחיילים ולחיילות.

שטחים משותפים

34. זאת מדיניות השטחים המשותפים:
- א. שטחים משותפים לחיילים ולחיילות (כגון הספרייה, מועדון היחידה, מתקני ההדרכה וחדרי הלימודים) יוקמו מחוץ למגורים.
- ב. הגורם המוסמך ראוי לאשר חריגה מסעיף המשנה הקודם לתקופה קצובה שלא תעלה על שנה. הבקשה תוגש כמפורט בנספח א'.
35. מתקני פעילות גופנית ובכרות:
- א. ביחידות פתוחות ייקבעו שעות שבוועיות לפחות לחיילות בלבד, ושעתיים שבוועיות לפחות לחיילים בלבד. ביחידות סגורות – ארבע שעות שבוועיות לפחות לחיילים בלבד וארבע שעות שבוועיות לפחות לחיילות בלבד.
- ב. מפקד היחידה יקבע את שעות הפעילות הנפרדת ואת שעות הפעילות המעורבת על פי התפלגות האוכלוסייה ביחידה, והן יפורסמו במתקנים ובפקודות הקבע של היחידה.
36. כל מיזם בנייה חדש בצבא, החל מפרסום פקודה זו, יעלה בקנה אחד עם הנחיות הבינוי שבפקודה, ולא תותר חריגה כאמור בסעיף 34 אלא מטעמים מיוחדים ובאישור ר' אכ"א.

כניסה למגורים נפרדים

37. לא ייכנס חייל למגורי חיילות – ולהפך – אלא במקרים שיפורטו בפקודה זו.
38. בכניסה למגורים ייתלה שלט בולט, ועליו כתובת זו: "מגורי חיילות – הכניסה אסורה לחיילים" או "מגורי חיילים – הכניסה אסורה לחיילות".
39. גורמי הרפואה ראויים להיכנס, אך ורק כדי למלא את תפקידם, הן למגורי החיילים והן למגורי החיילות, גם שלא בליווי בן המין שאל מגוריו נכנסו, אם להערכתם אין בכוחו של המטופל להגיע למרפאה מסיבות רפואיות.
40. מפקד הבסיס, סגנו, סגל הפיקוד של המסגרת, מפקד המחנה, סגל האחזקה, נגד המשמעת ומש"ק המשמעת ראויים להיכנס לשם מילוי תפקידם, לרבות בביקורות ובמסדרים, למגורי בני המין השני בליוויים.
41. הגורם המוסמך ראוי לאשר את בקשת מפקד היחידה למנות בעלי תפקידים נוספים שיורשו להיכנס למגורי בני המין השני ובליווי בן המין השני כדי למלא את תפקידם, ובלבד שיפרט בבקשה את נסיבות הכניסה ואת תנאיה (מה שעותיה ותדירותה, אם האישור למועדים שייקבעו קבוע או זמני, מתי ייכנס האישור לתוקפו). תוקף האישורים לא יעלה על שנה אחת. הבקשה תוגש כמפורט בנספח א'.

התנאים לשירות חייל (או חיילת) ביחידה ללא מגורים

42. חייל יוצב ביחידה ללא מגורים או יסופח אליה רק בהתקיים אחד מהתנאים האלה:

- א. לחייל סידורי לינה הולמים ביחידת מגורים סמוכה.
- ב. הוא מתגורר בביתו, ועומדים לו סידורי הסעה הולמים ובטוחים למקום שירותו ובחזרה ממנו, לרבות תחבורה ציבורית.
- ג. גורמי הת"ש ביחידה מצאו לו פתרון הלנה הולם.

התנאים להלנת חיילת ביחידת מגורים

43. לא תלון חיילת ביחידת מגורים, לרבות במקרה שרותקה למחנה או נשללה חופשתה, אלא אם –

- א. במגורים שוהות שתי חיילות, לפחות, אשר אינן מוצבות לשמירה מחוץ לתחום המגורים.
- ב. החיילת אינה מנותקת ומבודדת משאר החיילות שביחידה בכל תקופת הלינה ביחידה.

44. לינת חיילת לבדה –

- א. רע"ן הפרט רשאי לאשר חריגה מסעיף 43 לפי הנסיבות. עותק מאישור זה יועבר לרע"ן מדיניות ואסטרטגיה ביוהל"ס. רע"ן הפרט יוכל לבטל, בכל עת, אישור שכבר ניתן וכן לשנותו או להתנותו בתנאים כפי שיראה לנכון. בקשה כזאת תוגש כמפורט בנספח ב'.
- ב. האישור יינתן לאחר שייבחנו כל היבטי ביטחון החיילת, כמפורט בנספח ב'. תוקפו ייקבע וייכתב באישור ולא יעלה על שנה אחת.
- ג. אם חיילת לנה לבדה, יש לתעד בתיק המפקד התורן העתק מהמסמך המאשר לה ללון לבדה ביחידה. המפקד התורן יאשר על גבי המסמך, בחתימתו, כי קרא את תוכנו.

הופעה ולבוש

45. חיילים ימלאו בפעילויותיהם, אם בלבוש צבאי אם בלבוש אזרחי, את כל כללי ההופעה והלבוש כמפורט בפ"מ 33.0501 – "מדים – סוגים, חלקים והוראות לבוש", בהק"א 33-05-01 – "כללי ההופעה והלבוש" ובהק"א 33-05-07 – "לבוש – בגדים אזרחיים".

היערכות היחידות למצב חירום

46. המפקדים יתכננו את מקומות הלינה הממוגנים והלא-ממוגנים באופן שיוכלו להלין גם סד"כ שנקרא בחירום במגורים נפרדים.

- א. במקרים חריגים, כשאיראפשר להלין חיילים וחיילות במגורים נפרדים בשל סכנת חיים ברורה, אפשר להגיש בקשה חריגה ללינה משותפת של חיילים וחיילות באותו מבנה.
- ב. את הבקשה יגיש רע"ן הפרט הפיקודי. עליו להגיש בקשה נפרדת לכל מבנה.

- ג. את הבקשה יבחן מפקד הזרוע, ואישורה יוגבל לשבעה ימים. אפשר להגיש בסופם בקשה חוזרת להחרגה, לפי הצרכים המבצעיים.
- ד. רע"ן הפרט הפיקודי יוודא כי בתוך המגורים המשותפים תהיה הפרדה מגדרית. המגורים יופרדו בתיץ אטום שגובהו שני מטרים וישולטו שילוט ברור.
- ה. חיילים וחיילות יונחו ללון בבגדים אזרחיים מלאים או במדים מלאים כמפורט בהק"א 33-05-07 – "לבוש – בגדים אזרחיים".

תיעוד האישורים

47. כל אישור חריג שתקבל היחידה על פי פקודה זו יישמר בה לצד פקודות השגרה, כדי לעמוד בביקורת אכ"א.

האחריות

48. ראש אכ"א ממונה על קביעת מדיניות השירות המשותף.
49. רח"ט תומכ"א באכ"א ממונה על יישומה.
50. ראשי האגפים במסכ"ל, מפקדי הזרועות והפיקודים, מפקד יבד"ק, מפקד המכללות, ראש מפא"ת, היועכ"ל, הרבצ"ר והפצ"ר – כל אחד ואחד יקבע בגוף שעליו הוא אמון גורם מטה שיהיה אחראי לעקוב אחר השירות המשותף ולטפל בסוגיות בנושא.
51. כל מפקד ומפקד אחראי לוודא כי לשון הפקודה הוטמע בקרב פקודיו, לפעול למילוי הפקודה ולערוך בקרה עליה. שלישי היחידות בכל הרמות יהיו גוף המטה ביחידתם לנושא השירות המשותף, ויסייעו למפקד להטמיע את העקרונות ואת ההנחיות ביחידה וכן לערוך בקרה עליהן.
52. הקח"ר אחראי להסביר את המדיניות ולהטמיע את הפקודה בקרב מפקדי צה"ל וחייליו.
53. ענף הביקורת במפקדת קצין השלישות הראשי יערוך בקרה על יישום מדיניות השירות המשותף בביקורת אכ"א.
54. ראש מנהל האוכלוסיות באכ"א מנחה, מייעץ ומכווין בעניין הטיפול בחיילים בני מיעוטים, ואחראי לבחון היבטים ייחודיים הנוגעים לשירותם המשותף, אם ישנם, ולהביאם לבחינת נעדת השירות המשותף, המוגדרת בסעיף 9.
55. מוקד קצין פניות הציבור הוא הגורם המטפל בפניות של גורמים אזרחיים או צבאיים בנושא השירות המשותף.
56. בסוגיות הלכתיות הנוגעות לשירות המשותף תטפל הרבנות הצבאית, בתיאום עם הגורמים האמונים על יישום הפקודה.

הסמעה והסברה

57. הטמעת הפקודה והסברתה נועדו להביא לידי ביטוי את מדיניות השירות המשותף כמפורט בסעיף 2.3.
58. הקח"ר יעמיד לרשות המפקדים כלים כדי להסביר את המדיניות ולהטמיע את הפקודה. כלים אלה ויעילותם יוצגו מפעם לפעם לפני ועדת השירות המשותף בנושא השירות המשותף.
59. הוראות ונהלים באשר לשירות המשותף של חיילים וחיילות יפרסמו, ברוח פקודה זו ועל פי הנחיית רח"ט תומכ"א, גופי צה"ל לפי תחום אחריותם. בטרם יוציא רח"ט תומכ"א את הנחייתו, תינתן לחברי ועדת השירות המשותף האפשרות לקוות דעתם עליה.
60. הקשל"ר יטמיע את הפקודה בקרב סגלי השלישות ויבחן אם היא מיושמת ביחידות בביקורות אכ"א. ממצאיו יוצגו, מפעם לפעם, לפני ועדת השירות המשותף.